

SLÁVNI HLOHOVČANIA

*D. Dionýz
Tomašovič
Kvardián*

Páter Dionýz František Tomašovič
1911 – 2004

Dobrý pastier na serafínskej ceste k ľuďom

Slávni Hlohovčania
Páter Dionýz
František Tomašovič
1911 – 2004

Dobrý pastier
na serafínskej ceste k ľuďom

Publikácia vydaná pri príležitosti odhalenia pamätnej tabule slávnemu rodákovi.

Autor projektu: Jozef Urminský st., Občianske združenie ELAP HLOHOVEC

Autor pamätnej tabule: pán Tibor Dolník - Hlohovec

Pamätná tabuľa realizovaná z finančného daru p. Jána Svíbu s manželkou.

Na realizácii projektu sa podieľali a podujatie podporili:

pán Ján Svíba s manželkou, pán Peter Dvoran - poslanec TTSK a primátor Mesta Hlohovec, pán Anton Tomašovič, pani Marta Fábryová, pani Mária Feiglová, Ing. Pavol Lošonský, rodina pátra Dionýza a ďalší
Občianske združenie ELAP HLOHOVEC

Veľkou mierou pri tvorbe tejto publikácie fotografiami a osobnými spomienkami pomohli

rodina pátra Dionýza, pani Mária Ščasárová, pani Marta Fábryová a pán Ing. Ján Fábry z Hlohovca

Ďakujeme

Vydalo Občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM
HLOHOVEC (Hlohovec 2011)

Tlač: FOREKO s.r.o., Školská 1, Sereď

Vyšlo roku 2011 ako 7. publikácia v edícii Slávni Hlohovčania

V edícii doposiaľ vyšlo:

Andrej Kapustáš (Hlohovec 2006), Arpád Felcán (Hlohovec 2007),

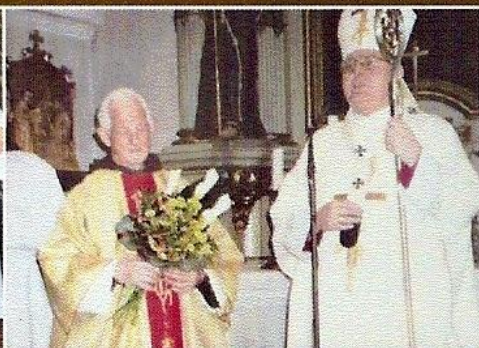
Belo Škarnícel - Hlohovský (Hlohovec 2008), Ivan Kupec (Hlohovec 2009), Michal Vičan (Hlohovec 2010), Jozef Seilnacht (1859 – 1939)

Autori textu: Jozef Urminský ml., Občianske združenie ELAP HLOHOVEC

PhDr. Marián Kamencič, PhD., Občianske združenie ELAP HLOHOVEC

Počas bohoslužby vo Františkánskom
kláštore v Hlohovci

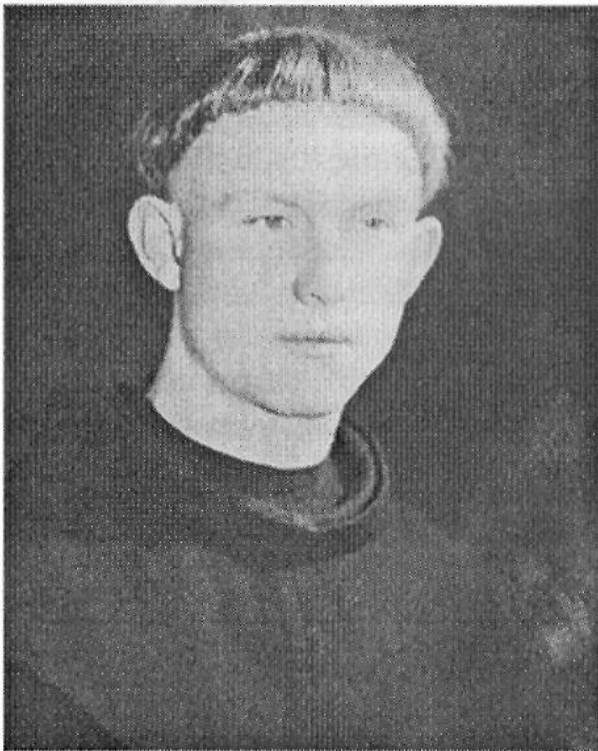
S trnavským arcibiskupom
Mons. Jánom Sokolom

Dobrý pastier na serafínskej ceste k ľuďom

Jozef Urminský

Po vstupe do františkánskej rehole

Život v kláštore býva pre človeka, ktorý neokúsil naplnenie rehoľného života symbolom neochvejnej viery, pokory, odriekania si svetských pôžitkov a hlásaním božieho slova.

Jediná stena delí dnes priestor hlohovského kláštora na dve polovice. V tej jednej sa civilný život dennodenne ubera do minulosti, v ktorej Hlohovec kedysi žil a ukazuje ho vo všetkých tvárach a podobách zaznamenaných v čase. V tej druhej, rehoľnej, sa človek v civile stretáva s človekom v habite, aby sa každodenne vyznali k Bohu a aby prostredníctvom svojich myšlienok jedni šírili a druhí prijímali Božie slovo. Často počuť z tej jednej strany vravu detí a školákov, z tej druhej zase organovú hudbu, spev veriacich a myšlienky bratov vyslovené pred oltárom.

Zvláštna, pestrá a ku podivu organická zmes. Taký je dnešný Františkánsky kláštor v Hlohovci. Súzvuk zdanlivo nezlučiteľných zvukov odráža v plnej miere pohnuté dejiny, ktorými táto stavba počas storočí prešla.

Jeden z protagonistov nedávnej doby 20. storočia práve otvoril dvere. Vošiel do kvadrumu a pomalým úklonom sa opatrne usadil na stoličku. Každodenné rozjímanie a prechádza rajským dvorom sa práve začala. Niekoľkokrát s paličkou prešiel dookola všetky vnútorné strany kláštora a opäť sa posadil popod slnečné hodiny na slnkom zaliatu stoličku, aby sa zohrial. Mal 90 rokov a bol pre mňa, rovnako ako môj starý

otec, neskutočne zaujímavým rozprávačom a múdрым človekom.

Takto som poznal pátra Dionýza v roku 2001, keď som ho vídal práve z tej opačnej druhej strany kláštora, kde je dnes múzeum.

Kapitoly jeho života vtesnané do útlej, ale čo do myšlienok veľkej autobiografickej knihy s názvom *Po serafínskej ceste* sú tak popretkávané vierou, oddanosťou, ľudskosťou, nevtieravosťou a prirodzeným šarmom, že nemôžu nikoho nechať ľahostajným k osobe tohto muža, ktorého poznal azda celý Hlohovec. V útrapách a ťažkých chvíľach sa často rodia tie najlepšie a najhlbšie myšlienky, najmä ak ich tvorca je rozhladený a sčítaný človek so zmyslom vedieť zaujímavo a sugestívne vyrozprávať svoj príbeh. A práve takým je aj príbeh pátra Dionýza Františka Tomašoviča.

Paradoxne v zástupe slávnych Hlohovčanov nestojí na pomyselných piedestáloch svetskej slávy, ale na opačnom póle tichej, skromnej ale o to väčšej slávy človeka, ktorého duchovný rozmer nenápadne zasiahol do srdc mnohých ľudí. Je to presne ten typ človeka, ktorého opísal v jednej zo svojich kníh Paulo Coelho, keď rozprával príbeh o dvoch synoch žijúcich v Ríme za vlády cisára Tibéria. Jeden z nich bol slávny básnik, ktorého ľudia zbožňovali a druhý bol vojak. Prvý však po rokoch upadol do zabudnutia, ale slová druhého pozná celý kresťanský svet dodnes. Slová vojaka stotníka, ktoré vyslovil pred Ježišom, keď ho prišiel požiadať o uzdravenie svojho sluhu sú v obmene dodnes súčasťou každodennej liturgie celého kresťanského sveta. „*Pane nie*

Mladý František s mamou a súrodencami.

som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie.“

Paulo Coelho na konci príbehu k tomu dodáva:

„Každý človek na Zemi, bez ohľadu na to, čo robí, hrá vždy hlavnú úlohu v Histórii sveta. Len obvykle o tom nevie.“

Páter Dionýz František Tomašovič sa narodil 25. marca 1911 v Hlohovci na Zábrani č. 43 ako najmladšie z jedenástich detí Márie Polakovičovej a Jána Tomašoviča. Ako sám P. Dionýz poznamenáva, rodičia boli ... *„chudobní vinohradníci, ale veľmi vzorní, zbožní a pracovití.“*

Od detstva dennodenne s rodičmi chodieval do blízkeho františkánskeho kláštora, kde neskôr aj miništroval. Ako je známe, hlohovskí Františkáni spravovali aj kaplnku na zámku v Hlohovci, kde pre rodinu Erdődyovcov slúžievali omše. Pre malého Františka to bol *„najväčší honor“*, keď sa mohol ako miništranti zúčastniť takejto svätej omše v grófskej kaplnke. Na koči cez zámocký park do kaštiela chodieval s pátrom Jánom Janíkom. Bohoslužby sa pre nich slúžili v latinčine a kázne v maďarčine. Grófske raňajky s bielym pečivom a bielou kávou so smotanou vždy po omši boli pre neho skutočnými nedelnými hodami.

Život malého chlapca bol vedený v každodennej viere a láske k Bohu. Ťažké časy prežívali rodičia s krdľom detí vo chvíľach, kedy bola úroda vo vinohrade biedna. Vtedy nebolo ani na šaty a ani na topánky. Aj napriek tomu jeho otec aj pri neúrode vždy hovorieval: *„Pán Boh dal, Pán Boh vzal, nech je jeho meno pochválené.“*

Ľudovú a meštiansku školu chodil v Hlohovci. Prvých päť tried absolvoval v štátnej ľudovej škole – tzv. kamennej škole v Pribinovej ulici, ďalšie dve triedy chodil do Meštianskej školy v dnešnej ul. M. R. Štefánika. Neskôr študoval na piaristickom gymnáziu v Nitre, odtiaľ prestúpil do gymnázia v Trnave. Dňa 16. augusta 1929 sa ako osemnásťročný prihlásil ku františkánom v Bratislave. Keď ho prijali, vtedajší provinciál P. Mansvét Olšovský mu oznámil aj nové rehoľné meno: fráter Dionýz (sviatok 9. októbra). Ako neskôr P. Dionýz poznamenal, ... *„začal sa pre mňa nový život, po ktorom som túžil od svojej mladosti.“*

Tejto udalosti však prechádzal jeden dôležitý životný okamih, ktorý p. Dionýz pôsobivo opísal vo svojej knihe. Dňa 14. augusta 1929 počas kúpania vo Váhu s kamarátmi sa začal topiť. Na blízku nebol nik kto by ho bol zachránil, ale vďaka svojej energii, sile a športovým danostiam sa mu polomŕtvemu podarilo zdolať dravý tok a dostať sa na breh. Až keď sa na brehu začal zbavovať nahltanej vody, pribehli, podľa jeho slov *„udatní“* kamaráti so slovami: *Čo ti je Ferino...! „Vy ste pekní kamaráti,“* odpovedal Ferko, ... *„odbehli ste a mňa ste nechali topiť sa... ! Ale Panna Mária ma zachránila. Zajtra má sviatok.“*

Po skončení noviciátu v Trnave pokračoval p. Dionýz v štúdiách v Skalici v štátnom

gymnázium T.G. Masaryka, ktoré ukončil maturitou 4. júna 1934. Skalica mu zostala v pekných spomienkach, najmä na prácu v skalických vinohradoch a na skalické trdelníky.

Povestnému červenému skalickému (rubínu) sa však vyhýbal, pretože sa riadil slovami miestnych gazdov, že... „*chuapcom treba študírovať, mosá mjet teda dobrý fištrón – rozum...!*“, čo sám Dionýz ďalej okomentoval, že mieru musí mať človek vo všetkom. Večné sluby zložil do rúk P. Bruna Boehma v Malackách 7. júla 1934. Potom pokračoval v štúdiu teológie v Bratislave. V školskom roku 1935 – 36 sa novým miestom štúdia teológie stala Žilina, kde spoznal čaro rybárčenia v pstruhových vodách potokov pod Rozsutcom a Malým Kriváňom. Roku 1936 pokračoval spolu so siedmi bratmi v štúdiu v tirolskom kláštore Schwarz pod Alpami. Schwarz in Tirol bolo starobylé banícke mesto v údolí rieky Inn. Prednášky prebiehali v nemeckom jazyku, čo bolo pre mladých novicov zo Slovenska obtiažne. Latinčina sa používala len málo, a tak sa museli časom s touto prekážkou vysporiadať. Každý deň ho pri výhlade z okna celý kláštora vítal 2 500 metrov vysoký vrch Hochnissel, ktorý však v očiach miestnych katolíkov bol nebezpečným miestom. Prebývali pod ním totiž podivní ľudia, ktorí si vraveli proroci (Propheten) očakávajúci koniec sveta.

Pre mladého Dionýza Františka bol vzácnym dňom 29. jún 1937. V bratislavskom dóme sv. Martina bol biskupom dr. Pavlom Jantauschom, vysvätený za kňaza. Primície mal v rodnom Hlohovci o niekoľko dní neskôr. Dlhý sprievod sa uberal z rod-

Františkánsky kláštor s kostolom Všetkých Svätých v Hlohovci

ného domu okolo elektrárne k františkánskemu kostolu. Pred kostolnou bránou ho privítal jeho manuduktor, hlohovský rodák, tunajší dekan a signatár Pittsburgskej dohody Mons. Pavol Šiška. Primičnej slávnosti sa zúčastnilo až 200 hostí, žiaľ už bez Dionýzovho otca, ktorý zomrel ešte v roku 1934 (sám P. Dionýz uvádza aj rok 1933). Meno Pavla Šišku vždy spomínal páter Dionýz s veľkým rešpektom a obdivom. Okrem jeho kňazského pôsobenia vo svojej knihe upozornil na nie celkom známy fakt, že tento dekan hlohovskej farnosti bol pred odchodom do Ameriky tiež Františkánom. Pôvodne mal krstné meno Ján, ale pre svoje celoživotné pôsobenie kňaza si napokon zvolil u Františkánov prijaté rehoľné meno Pavol.

Dionýzovým prvým pôsobiskom bol od r. 1938 kláštor v Kremnici. V tom čase tam boli viacerí pátri, osvedčení ako ľudoví misionári, takže mal dobrú školu a sám začal čoskoro svoju misionársku činnosť. Jeho prvým misionárskym pôsobiskom boli Neverice pri Zlatých Moravciach. Do roku 1950 absolvoval vyše 30 ľudových misií po mestách a dedinách celého Slovenska. Zaučil sa aj do pastoračnej práce s hluchonemými v ústave v Kremnici.

V tomto období sa začala aj jeho aktívna výpomoc v redakciách časopisov *Serafínsky svet* a *Priateľ dietok*.

Koncom júna 1941 prijal miesto gvardiána Františkánskeho kláštora v Trnave. V neľahkých rokoch vojny ako hlavný predstaviteľ kláštora dobre zvládol všetky svoje úlohy gvardiána a pastoračného pátra v Trnave i po celom okolí. Príkladne sa staral o terciárov. Vďaka nemu v rokoch 1947 a 1948 prešiel starobylý františkánsky kostol sv. Jakuba rekonštrukciou, bol nanovo vymalovaný a ozdobený veľkoplošnými freskami od akad. maliara a nitrianskeho rodáka Edmunda Massányiho. Sám páter Dionýz navrhol plány na jednotlivé obrazy zo životov sv. Františka, sv. Antona, sv. Alžbety, tému Vianoc v Greciiu, Porciunkuly, sv. Paschala, sv. Bonaventúru a ďalších svätcov.

Život v kláštoroch po skončení druhej svetovej vojny prebiehal normálne až do pamätnej noci z 13. na 14. apríla 1950. V ovzduší totalitného komunistického režimu, ktorý sa

P. Dionýz ako trnavský gvardián r. 1941

ujal moci v Československu roku 1948 bolo cítiť v radoch Františkánov určité obavy, tie sa však naplnili až počas noci, ktorej sa zvykne hovoriť aj barbarská. Páter Dionýz ju vo svojich spomienkach nazýva Justínskou (keďže 14. apríla sa slávi sviatok sv. Justína, mučeníka). „Niekoľko dní predtým sa šíрили poplašné správy, že komunisti budú vyháňať reholníkov“..., uviedol páter Dionýz v úvode jednej z kapitol svojich pamätí.

Naverbovaní príslušníci ľudových milícií so zbraňami obsadili trnavský kláštor presne o polnoci. Gvardián páter Dionýz ich privítal so slovami: „Poctiví ľudia prichádzajú vo dne cez dvere, ale vy ste prišli ako zloději v noci a vyrušili ste pokojných františkánov, ktorí Trnave slúžia už vyše sedemsto rokov!“

Začala sa násilná deportácia, ktorá vstúpila do dejín zo strany vládnuceho režimu pod krycím názvom Akcia K. Bola namierená proti šiestim reholiam: františkánom, saleziánom, jezuitom, tešiteľom, redemptoristom a baziliánom. Bolo prepadaných 56 kláštorov a reholných domov, v ktorých sa zdržovalo 850 reholníkov.

Páter Dionýz bol internovaný ku kapucínom do Pezinka. Tu boli sústredení prevažne predstavení kláštorov.

Od r. 1950 do r. 1954 prešiel postupne dvanástimi pôsobiskami na Slovensku i v Čechách. Prvou zastávkou bol už spomínaný Pezinok, poslednou Želiv, medzi nimi (niektoré opakovane): Báč, Podolíneč, Malacky, Beňadik, Osek u Duchcova. Po návrate zo Želiva (december 1954) bol dva roky duchovným v Charitnom dome v Dolnom Smokovci. P. Dionýz si takto spomína na život v Pezinskom „kláštore“: „V Pezinku sme niekoľko týždňov pracovali v záhrade. Okrem manuálnej roboty sme boli ustavične kŕmení horkými pilulkami prednášok, ktoré nás mali prevychovať v duchu „vedeckého“ marxizmu – leninizmu. Táto „strava“ spočívala v čítaní novín, ku ktorým sme museli podávať vlastný komentár. Predtým nechýbala ani pravidelná ranná rozcvička tela, vraj, aby sme dostali nového ducha. Pezinok sa tak stal prvou zastávkou utrpenia a „maturitou“ nového doznievania...“

Počas internácie v Želive roku 1953 ho zastihla správa o umierajúcej matke. Po peripetiách sa mu napokon podarilo dopraviť sa na priepustku v sprievode četníka do rodného Hlohovca. Dionýzova matka bola už v agónii, ale ešte stále všetkým opakovala, že jej Ferino určite príde. Rodina vedela, že prísť zo Želivy nebude pre Dionýza jednoduché, no matkine srdce verilo v synov návrat. Napokon sa stretli, hoci na príkaz četníka mohli spoločne zotrvať iba hodinu. „Matka skonala v mojich reholných a kňazských rukách...! pobožkal som jej čelo, potom sme ju modlitbami odprevadili do večnosti...“ , poznamenal si neskôr do svojho denníka. Sám toto obdobie v internácii nazval časmi smutnými, časmi poroby. „Časy neistoty, časy neslobody šli svojím tempom. Míňali sa do večnosti. Spolu s nimi aj naše veľké „stop“, zamyslenie sa nad

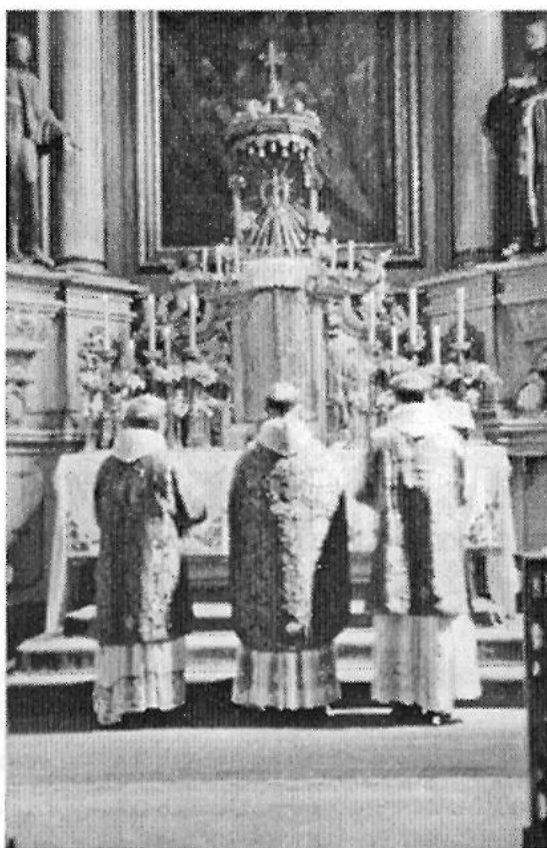

životom, osudom a večnosťou! Raz príde, že všetci opustíme toto slzavé údolie, príde okamih lúčenia. Kedy to bude a kde, nevieme. Preto Vigilate! Bdejte, lebo neviete, kedy príde Pán!!!“

Dňa 7. decembra 1954 ho prepustili z internácie. Nasledujúce roky prežil v Charite. Tu sa zoznámil aj s rodinou známeho rezbára Břetislava Kafku z Červeného Kostelce. Vďaka týmto vzťahom sa mu podarilo z tejto vynikajúcej rezbárskej dielne pre trnavský františkánsky kostol získať sochy sv. Antonína a sv. Tadeáša a pre hlohovský františkánsky kostol vyrezávanú krížovú cestu.

Ďalšie roky mal páter Dionýz svoj domov v Hlohovci u príbuzných. Už ako invalidný dôchodca sa stále aktívne vracal do duchovného života v Hlohovci. Aj keď s prekážkami vďaka asesorovi, neskoršiemu dekanovi Jánovi Repiskému, mohol roku 1987 osláviť v Hlohovci 50 rokov svojho kňazstva.

Po obnovení rehoľného života r. 1989 sa vrátil do kláštora v Hlohovci, kde pomáhal mladým bratom pri ich začiatkoch. Bol aj pri opätovnom prinavrátení kostola Všetkých Svätých františkánom dňa 1. septembra 1991. Zapojil sa aj do činnosti redakcie časopisu Farská rodina, ktorý v Hlohovci vychádza od roku 1990 dodnes. Opäť sa stal duchovným pastierom pre Hlohovčanov a takto aktívne zotrval až do neskorej staroby. V roku 1992 aj za jeho účasti sa uskutočnili v refektári múzea – v bývalej kláštornej jedálni oslavy 500. výročia založenia hlohovského františkánskeho kláštora. Dňa 24. septembra roku 1993 počas osláv 880. výročia prvej písomnej zmienky o Hlohovci udelil

primátor mesta Hlohovec Ing. Ján Brezovský pátrovi Dionýzovi Františkovi Tomašovičovi za jeho celoživotný tvorivý prínos do duchovného života mesta najvyššie ocenenie mesta – čestný občan mesta Hlohovec.

Roku 1997 vydal životopisnú knihu *Po serafínskej ceste*. Ide o vzácny dielo nielen pre Hlohovec, ale pre celý františkánsky rád na Slovensku, pretože ako jediný z františkánov napísal svoje spomienky z ťažkých rokov po likvidácii rehoľníkov.

Dňa 5. júla 1997 oslávil v Hlohovci svoje diamantové kňazské jubileum. Provinciálny minister P. Leo Peter Rúčka pri tejto príležitosti o ňom povedal: *„Všetky radosti kňazstva, rehoľníctva, ako aj horký kalich utrpenia za doby totality, hrdinsky povznášal svoju dušu k Pánovi, aby vo všetkom bol Boh oslávený!!“*

Páter Dionýz František Tomašovič sa napokon vo františkánskom kláštore v Hlohovci dožil aj deväťdesiatročného jubilea a v úctyhodnom veku 93 rokov života, 74 rokov rehoľného života a 67 rokov kňazstva, dňa 9. novembra 2004 v kláštore v Hlohovci aj zomrel. Pohrebnú svätú omšu celebroid a obrady viedol otec arcibiskup Ján Sokol. V kázni, okrem iného spomenul, že P. Dionýz bol jeho spovedníkom, ktorý ho vždy starostlivo vypočul a usiloval sa dať nie všeobecné, ale zodpovedné a osobné poučenie a napomenutie. Na pohreb sa zišlo mnoho bratov ako aj veriacich, ktorí ho poznali.

P. Dionýz František Tomašovič bol počas celého svojho života živým príkladom dobrého duchovného pastiera, ktorý bezo zvyšku naplňoval Božie slovo skutkami a príkladným životom vedením v láske k Bohu a k svojmu blížnemu. Denne prichádzal po serafínskej ceste, aby toto všetko, čo ho naplňovalo odovzdával ľuďom.

Duchovný rozmer literárnych aktivít pátra Dionýza Tomašoviča

PhDr. Marián Kamenčík, PhD.

„*Scio cui credidi*“

sv. Pavol

Úvodný citát sv. Pavla, ktorý možno preložiť slovami: „*Viem, komu som uveril*“, vtlačil výraznú identifikačnú črtu do života pátra Dionýza Františka Tomašoviča – kňaza, ľudového misionára, literárneho pracovníka a tiež obľúbeného hlohovského rodáka. Stala sa silnejúcou ozvenou jeho povolania ku kňazstvu, ako to uviedol v rukopisných záznamoch svojich exercícií (duchovných cvičení). Uvedomil si, že náklonnosť k viere je prejavom jeho lásky a láska z povolania je vlastne láskou z poznania, že nemohol vo svojom živote konať inak, a preto sa oddal náručiu Božieho volania. Život pátra Dionýza je príkladným vzorom zúročenia zverených „*talentov*“ na oslavu Boha i v prospech nábožnej práce pre svojich blízkych.

Vo dvore rodného domu na Zábraní

Odhodlanie vyplniť túto neľahkú misiu nielen s ohľadom na okolnosti doby, zaviazalo pátra Dionýza nastúpiť zložitú, ale i radostnú cestu. Jeho predsavzatie podané v jednom z duchovných cvičení je nám toho dôkazom: „*Kiež by náš život bol ustavičným, stálym, ale istým výstupom na horu Božiu. Boha priviesť do blízkosti! Boha do srdca! To musí byť opravdivý program, opravdivé šťastie; v tom bude spočívať nefalšovaný pokoj – To je nebo na zemi!*“ (...) Tento program „*musí prejsť do krvi. K vôli Kristovi, k vôli svojej kňazskej duši. S Kristom, s Ním, pre Neho a skrze Neho musí plynúť môj život. Prostriedkov sa mi natíska dosť. Modlitba a milosť – sú stále po ruke. Slová Kristove nech mi stále zvučia, ako lahodný tón: ‚Pod', služobníku verný – pod', synu – chcem, aby si mal život plnší, šťastnejší a požehnaný.‘*

A moja odpoveď: – Aj cez kríž a utrpenie mu poviem: ‚Idem, Pane, lebo viem, komu som uveril. Daj, Pane, aby som vo svojej láske, nádeji a viere v Teba nikdy nebol zahambený!’“

Životná púť rehoľníka a kňaza je často poznamenaná mnohými udalosťami, z ktorých plynú povolania k poctivej požehnanej práci a k najrôznejším obetám. Títo ľudia bezvýhradne vkladajú svoj osud do prozreteľných Božích rúk, aby ich viedli prekážkami pevným krokom pravej viery. Tento zvnútornený postoj si vyžaduje osobné nasadenie i odhodlanie čeliť úskaliam a skrivodlivostiam doby, ale i dispozíciu byť pripravený zvelaďovať Božie milosti. Autobiografická kniha pátra Dionýza s názvom **Po serafínskej ceste**, vydaná k príležitosti šesťdesiatročného jubilea jeho kňazstva v roku 1997, je takýmto vzácnym dokumentom prijatia údelu i Božieho požehna-

Autogramiáda knihy Po Serafínskej ceste

nia a zároveň ju možno vnímať ako vrúcne vyznanie lásky k Bohu a svojim blíždym. P. Tomašovič knihu koncipoval ako autobiografický záznam spomienok pretkávaných reflexívnymi časťami o uskutočňovaní Božieho plánu v jeho živote. Časový horizont spomienok objíma jeho celý život od narodenia až po rehoľnú starobu, ktorú prežíval ako vitálny kňaz v hlohovskom kláštore. V knihe sa k nám prihovára prostredníctvom spomienok zo svojho pestrého života – jej memoárové črty pozvoľna prechádzajú do akejsi formy záznamov denníkového charakteru v závere.

Z knihy sa dozvedáme, že líniu Tomašovičovho duchovného pôsobenia pretínali s rôznou intenzitou rozmanité okolnosti doby, ktoré sa ju pokúšali pokriviť, alebo pretrhnúť. Svojou neludskosťou bol v tomto ohľade vytrvalý najmä nekompromisný teror ideologického režimu, ktorý chorobne otupoval vzťah ľudí k viere a devalvoval tradičné hodnoty kresťanského humanizmu. Útechu v týchto nepriaznivých časoch nachádzal P. Tomašovič v modlitbe; vo veršoch žalmov nespozoroval per analogiam len paralelu so situáciou, ktorú práve prežíval, ale hlavne z nich čerpal pomoc, radu a povzbudenie. Často si spomenul na slová žalmistu: „*Pána chcem velebiť v každom čase, moje ústa budú ho vždy chváliť... Hľadal som pána a on ma vyslyšal a vytrhol ma zo všetkej hrôzy... Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán, šťastný človek, čo sa utieka k nemu...*“ (Žalm 34).

P. Dionýz Tomašovič podáva najkrajšie svedectvo svojho oddaného služobníctva kresťanskej pravde práve príkladným životom neochvejného zástancu Božieho slova. Jeho misijné pôsobenie nespočívalo iba v konkrétnej, duchovno-osvetovo-náboženskej práci medzi ľuďmi a chorými, ale nezanedbateľne sa sústredilo v jeho rozmanitej publikačno-literárnej činnosti a práci vo viacerých redakciách františkánskych časopisov. Je známe, že františkánska rehoľa je od svojho vzniku výraznou nositeľkou bohatých kultúrnych tradícií rôzneho charakteru. Ich šírením a zvelaďovaním sa aktívne podieľala na všeobecnom zdokonaľovaní ľudskej spoločnosti v zmysle kresťanských zásad. Jej kultúrneho ducha reprezentujú mnohí literáti, hudobníci, výtvarníci, vedci, pedagógovia a iní. K plejáde takýchto osobností môžeme hrdo zaradiť aj pátra Dionýza, pretože sa prostredníctvom svojich článkov a úvah snažil všestranne pôsobiť na kultúrno-duchovný rozvoj človeka.

P. Tomašovič vkladal do svojich textov výrazne evanjelizačné ladenie, no dokázal komunikačne priamo s primeranými argumentmi vystihnúť jadro zvoleného problému. Genézu tejto jeho náklonnosti k písaniu musíme hľadať v prostredí kremnického kláštora. Kremnica sa stala Dionýzovým prvým pôsobiskom (1938 – 1941). V čase jeho prítomnosti bola známa koncentráciou výrazných františkánskych osobností mimoriadneho spisovateľského nadania, ktoré bolo pevne zviazané s vyjavovaním kresťanského étosu a príkladu nábožnej charizmy sv. Františka najčastejšie v podo-

Serafínsky svet

Libor Mattoška

be literárnych diel a úvah. Neprekvapuje, že z popudu takto disponovaných jednotlivcov sa začala budovať tradícia dvoch významných františkánskych, ale v istom ohľade i kultúrno-spoločenských periodík s celoštátnou pôsobnosťou. Boli to *Serafínsky svet* a *Priateľ dietok*.

Časopis *Serafínsky svet* vychádzal s mesačnou periodicitou v rozmedzí rokov 1922 – 1950 a bol adresovaný slovenským františkánom – terciárom. Nápad iniciovať vznik takéhoto časopisu sa zrodil ešte počas prvej svetovej vojny v Bratislave, kde pôsobila veľmi aktívna skupina františkánov. Po rôznych spoločenských i organizačno-administratívnych peripetiách myšlienka nadobudla reálne kontúry koncom roka 1921, aby o pár týždňov, v nasledujúcom roku, mohlo vyjsť prvé číslo časopisu. Sídlo redakcie časopisu sa menilo – najprv svoj domov našlo v kláštore v Malackách (1922 – 1927), neskôr v Kremnici (1928 – 1946), až napokon v budove Svätomezského komisariátu v Prešove. Na redaktorskej stoličke sa vystriedali popredné osobnosti náboženského i kultúrno-literárneho prostredia. Hádám najagilnejším a najvýraznejším bol hneď prvý redaktor P. Libor Mattoška (1922 – 1945), prezývaný pre svoj rodičovský prístup „Otecko“; po ňom prevzal funkciu P. Ladislav Polák (1946 – 1947) a posledným bol P. Protáz M. Koleják (1948 – 1950). V roku 1950 bola činnosť redakcie i časopisu oficiálnym štátnym administratívnym nariadením zastavená. Až po štyroch desaťročiach bola v roku 1990 jeho činnosť obnovená.

Ideová a obsahová náplň časopisu bola

pestrá. Ťažisko sa sústredilo v prvom rade na nábožensko-výchovné pôsobenie v duchu príkladu sv. Františka Serafínskeho. Štruktúru časopisu vyplňali mnohé rubriky: časové a sviatočné úvahy, kázne, životopisy svätých, liturgia, správy zo života v misiách, príspevky zo Svätej zeme. Jeho rozmanitosť dotvárali i príspevky z oblasti histórie, filozofie, rôznych spoločenských odborov. Nechýbala ani umelecká stránka, ktorú zastupovali rôzne básne, krátke prózy, úvahy a eseje zo života. Jeho popularitu dokazujú niekoľkotisícové náklady. *Serafínsky svet* bol „otcom“ ďalších časopisov, ktoré vychádzali pôvodne ako jeho prílohy. Tak vzniklo periodikum malackého františkánskeho gymnázia *Naša mládež*, ale najmä časopis *Priateľ dietok*, ktorý vyšiel z prílohy *Serafínsky dorast*.

Na činnosť v redakcii časopisov *Serafínsky svet* i *Priateľ dietok* si často spomína P. Tomašovič vo svojej knihe: „V kláštoroch sa každoročne vymieňali bratia i pátri. Do Kremnice preložili pátra Anatola Barana, šikovného maliara a skúmatela detských duší. Bol katechétom na ľudovej škole. Namiesto pátra Viktorína, ktorý odišiel do Bratislavy za gvardiána potom prišiel aj páter Ladislav Polák. Spolu s Ladislavom sme pomáhali v redakcii *Serafínskeho sveta* a *Priateľa dietok*. „Otecko‘ mal teda ďalšiu pomoc. Ale celá ťarcha spočívala na Dionýzovi. Robil som to s láskou a plnou vervou. Pero som si začal ‚brúsiť‘ – ako som to už spomenul – pri svojich začiatkoch ‚ľudového misionárstva‘“ (s. 32). P. Tomašovič nezabudne zdôrazniť svoj zápal pre túto prácu, ale i vzájomnú družnosť a priateľské rady bratov františkánov pri zostavovaní jednotlivých čísel časopisov. Rodinné prostredie nadšeného kolektívu a tvorivá literárno-redakčná práca boli v časoch vojnovej tragédie duchovne osviežujúcim, vo viere podnecujúcim a hlavne zaväzujúcim poslaním.

P. Tomašoviča zaradil v publikácii *Františkáni na Slovensku* Fidél Jurčovič medzi popredných literárnych pracovníkov františkánskej rehole na Slovensku v 20. storočí. Toto miesto mu patrí právom, keďže počas celej svojej aktívnej činnosti neúnavne prispieval do katolíckych periodík (aj v počas rokov vynútených intervencií posielal cestou samizdatu Teodorikov Zúbekovi svoje príspevky do časopisu *Listy sv. Františka*), starostlivo si zaznamenával svoje kázne, v rukopise zanechal súbor zaujímavých príležitostných a gratulačných básní, ba dokonca sa pokúsil o román s názvom *Diviš z Kuplietova*, ktorý však neprešiel autocenzúrou.

Literárna činnosť P. Tomašovičova, ktorú treba chápať v širších súvislostiach umeleckého, poučného, výchovného a kazateľského písania, bola jeho pomocnou rukou v evanjelizačnej a misionárskej práci. Z tohto dôvodu nemožno od nej vyžadovať výrazne estetické hodnoty, no na druhej strane sa k nám prihovára snahou zhodnocovať stále sa devalvujúcu silu slova. Táto devíza ctí zásadu jasnosti, pravdivosti a prirodzenosti. Tomašovičove posolstvá sa krčovitou neutápajú v štylistických a výrazových „ornamentoch“, ale svojou prekvapujúcou ľahkosťou výrazu dokážu niesť „na ramenách“ zásadné a vážne posolstvá kontemplatívneho rozmeru. Literárny výraz mu predstavoval vhodný komunikačný prostriedok implementácie zásad kresťanskej etiky a zbožnosti medzi ľudí, vo vzťahu k Bohu i k sebe navzájom. Jeho talent spočíval najmä v schopnosti štylisticky a komunikačne priamo, zrozumiteľne a prístupne pre všetkých podávať svoje myšlienky. P. Tomašovič často rozozvučí svoju spisovateľskú výpoveď tichými tónmi osobnej modlitby, ktorá z nich postupne vystupuje a je príkladným svedectvom viery.

V radostnom „obklúčení“ tvorivého ducha

Vo vyššie naznačených súvislostiach chceme upriamiť pozornosť na zásluhnú prispievateľskú prácu P. Tomašoviča do františkánskych a celkovo katolíckych periodík, pričom sa budeme sústrediť najmä na jeho plodné roky v redakcii *Serafínskeho sveta*, sčasti i *Priateľa dietok* a v závere *Farskej rodiny*. Z jeho bohatej publikačnej činnosti spomenieme výberovo iba niektoré články.

Koncom tridsiatych rokov sa pravidelne objavujú príspevky P. Tomašoviča v *Serafínskom svete*. Ich myšlienkový záber môžeme rozdeliť do viacerých tematických okruhov. Ten najzávažnejší a spoločensky najaktuálnejší reflektuje dopad prebiehajúcej druhej svetovej vojny na životy ľudí, na ich vieru i zodpovednosť za túto tragédiu. V tomto zmysle považujeme niektoré jeho články za vyjadrenie programového postoja viery a nábožnosti v čase, keď mnoho ľudí na túto duchovnú posilu rezignuje.

V zamyslení *Bolestná výčitka – spasiteľné Konfiteor* (1943) využíva obraz odsúdeného a potupeného Krista, ktorého ľudstvo uráža ťažkým hriechom. V jeho trpiateľskom posolstve aktualizovanom aj pre vojnovú skúsenosť sa skrýva emócia sklamaní a osamotení. Opustenosť Krista dokladá výjavmi z udalostí v Getsemanskej záhrade, kde adresoval svojim učeníkom bolestnú otázku s nasledujúcou bolestnou výčitkou: „*Vy spíte?*“. P. Dionýz si vypožičal toto zvolanie a ohlasuje ním poplach dnešnému človeku, ktorý „*spí*“ práve v čase, keď hriech mobilizuje všetky svoje sily a zhubné prostriedky vlády, ktorými bezočivo vtrháva medzi ľudí. Neľahké časy majú naopak iniciovať „*prebudenie*“ a rozvoj pravých duchovných cností ako sú skromnosť, vďačnosť, chuť podeliť sa, pretože práve oni môžu prispieť ku kapitulácii hriechu.

V článku *Pán Boh ďaleký a blízky* (1944) pokračuje v nastolenom kriticko-poučnom tóne. Poukazuje na to, že vojnová situácia stavia ľudí do extrémnych situácií, kde ich zjednocuje neprijemný pocit strádania. Ten vyvoláva dve reakcie – na jednej strane môže vplývať na obrat v prístupe k Bohu, keď sa ľudia nazdávajú, že sa Boh pripustením vojrovej tragédie od nich vzdaluje a na druhej strane môže zapáliť v ľuďoch odhodlanie tejto nepriazni čeliť a poučiť sa z nej vnímaním Božieho navštívenia ako signálu nehynúcej lásky k človeku. P. Tomašovič poukazuje na krátkozrakosť prvej skupiny ľudí a na zodpovedný prístup druhej, pretože tu nefunguje pravidlo, že by sa Boh vzdaloval od človeka, ale je to presne naopak: „*A keby sme chceli tvrdiť, že niekto je ďaleko, je to človek, nie Boh!*“ Permanentná blízkosť k Bohu je stavom dokonalého šťastia, no akékoľvek vzdialenie predznamenáva pád k strádaniu.

V naznačených intenciách pokračuje v príspevku s názvom *Pohľad naspäť* (1946). Sklamane v ňom bilancuje starý rok, v ktorom skončilo vojnové besnenie. Upozorňuje, že rozširovaním vojnového kultu hriechu pripravujeme Kristovi podobnú potupu,

akou bolo jeho ukrižovanie. Preto si praje, aby nový rok zastihol človeka pripraveného odmietnuť túto zhubnú agresiu. Zdôrazňuje najmä regulatívnu úlohu zdravého svedomia, ktoré má schopnosť nasmerovať človeka na cestu nápravy. Z tohto dôvodu neverí, že Boh opúšťa ľudí, ale, že je to práve naopak – ľudia vo svojej ľahostajnosti, povýšenosti a slabostiach zámerne prehliadajú pravdu. Napriek všetkým odmietačným postojom, konštatujúcim nezáujem Boha o osud človeka, je P. Tomašovič v tejto dobe skepticizmu a nihilizmu pevne presvedčený o Božej pravde a neúnavne vydáva jej svedectvo.

Jedným z posledných pátrových zamyslení sa na uvedenú tému predstavuje článok *Pohli sa srdcia?* (1946). Do otázky vkladá nádej, že človek poučený z rokov útrap vyšiel z bludného kruhu vojnového hriechu, ale i obavu, že ešte môže zopakovať svoje chyby. Pýta sa, či už nastalo u ľudí konečne zmúdenie, alebo bude potrebných ešte niekoľko takýchto apokalýps. Nad záverečnými myšlienkami textu svieti pomyslený výkričník ako výstraha nad ľudskou nepoučiteľnosťou. P. Tomašovič však zaujíma v tejto veci optimistické stanovisko s podmienkou principiálneho prijatia kresťanského mravného systému ako rozhodujúceho životného postoja, pretože „*i uprostred vojny žije Stvoriteľ.*“

Duchovné posilnenie a osvieženie v ťažkých životných situáciách hľadá človek v modlitbe. P. Tomašovič píše veľmi peknú úvahu *Ruženec – najlepší priateľ* (1943). Význam a hodnota tejto modlitby je v tom, že posilňuje mnohých v neistých časoch doby. Hovorí o ruženci ako univerzálnom „*médiu*“ modlitby, ktorá sa stala populárna ako u jednoduchých ľudí, tak i zámožných a vysoko postavených. Ruženec je ich duchovným „*majetkom*“, najlepším priateľom, ktorý ich nikdy nesklamal. Poslúži ako „*prvá pomoc*“ v rôznych situáciách. Hovorí o ruženci ako univerzálnom, svetovom modlitebnom jazyku, ktorého reči rozumejú všetci. Je myšlienkovo bohatší ako všetky knihy sveta, sprevádza nás na našich cestách.

Životná atmosféra, ktorú ponúkol katolicizmus, zasahuje významne i do oblasti výchovy a obohacuje ju o prvok rozvíjania ducha mladého človeka stopami kresťanskej charizmy. Predznamenávame tak ďalšiu oblasť Dionýzovho evanjelizačného záujmu – je ňou podnecovanie ku kresťanskej výchove detí. Vo svojich názoroch sa, prirodzene, opieral o princípy kresťanskej mravnej náuky a uverejnenými postrehi a námetmi sa ich nenásilne a autenticky pokúšal implementovať do výchovných i vzdelávacích procesov. Ide o úvahy s pedagogicko-didaktickým nádychom, pričom sa neobmedzuje iba na reflexiu úlohy školy, ale dôraz kladie i na zodpovednosť rodičov. V Serafínskom svete môžeme čítať príspevky, kde sa prihovára deťom, ktoré vnímal ako tvárny potenciál pre budúcnosť kresťanského národa, no najmä k ich rodičom, považujúc ich za jedného z dominantných činiteľov výchovy dieťaťa. Pátrove „*peda-*

gogické“ eseje zachovávajú stabilnú vnútornú kompozíciu – najprv mapujú skutočný stav (poukazuje na chyby i pozitíva) a podávajú jeho obraz, následne k ním hľadá vhodnú biblickú analógiu (akési exemplum) a koniec článkov, nielen týchto, najčastejšie zdobí odhodlanie koncentrované vo výzve k správneému výchovnému činu.

Zhrňujúco môžeme konštatovať, že v článkoch *Rodičia, na stráž vašich pokladov* (1939) a *Ohni, ma mamko!* (1941) podáva P. Tomašovič podobu kresťanskej výchovy v rodine i škole. Za piliere výchovných prostriedkov považuje modlitbu, od ktorej závisí rodinné šťastie a dobrý vzor rodičov. V súvislosti so začiatkom nového školského roka a uvedením reformného školského zákona z roku 1940, uvažuje P. Tomašovič o povolaní kňazstva ako jednom z inštitútov kresťanskej výchovy, ktorý by sa mal výrazne spolupodieľať na formovaní mládeže. Prepožičiava niektoré črty kňazského poslania rodičom a hovorí o nich ako o „domácich apoštoloch“ – priznáva im právo, no zároveň povinnosť prijať povolanie „pastierov duší“ svojich detí. V tomto kontexte sa zamýšľa nad mladou generáciou, jej výchovou a zodpovednosťou rodičov, ktorú skrze výchovu svojich detí majú voči Bohu i národu. Prirodzená výchova má podľa P. Tomašoviča vyvierat z dobrého kresťanského príkladu a rozumnej prísnosti. Uvažuje o potrebe integrálnej výchovy zo strany otca i matky, aby obaja nevychovali inak, ale ich pôsobenie malo jednotný ráz. Iba tak môže platiť pravidlo, že „dieta je živým pomníkom svojich rodičov“, ktorý má slúžiť predovšetkým na ich česť a slávu. Od správnej výchovy jednotlivca sa odvíja i blaho národa.

Hoci uvedené názory priamo dokumentujú požiadavky dobovej školskej praxe, je potrebné ich vyňať z týchto prísne partikulárnych rozmerov a uvažovať o nich ako o univerzálnom spôsobe duchovno-kresťanského pozdvihnutia celého ľudstva ako takého. Zvrchovaný tón nemôže udávať princíp národný, ale princíp duchovno-kresťanský v zmysle zviditeľňovania františkánskej charizmy v celej jej spirituálnej bohatosti.

Prirodzený a mravný rozvoj detskej osobnosti v príkladnom duchu kresťanskej morálky mal za úlohu podnecovať aj časopis *Priateľ dietok* (1925 – 1949) s množstvom didakticky ladených beletristických textov, náučných článkov, sprievodných fotografií a ilustrácií. K jeho vydávaniu a realizácii prispel významne usilovnou prácou i P. Tomašovič.

Vďačnosť za Božie požehnania a milosti zdobili Tomašovičovú povahu vo vzťahu k Bohu i k ľuďom. Dokladajú to napríklad aj dve časové zamyslenia pri príležitosti žni. Ich názvy sú *Pane, daj nám chleba!* (1944) a *Vďaka ti, pane!* (1944). P. Tomašovič v nich oslavuje Božiu štedrosť, a nevyčísľiteľnú hodnotu každodenného pokrmu – chleba. Rozjíma nad vzťahom roľníka k pôde, ktorú Boh požehnáva darmi. Volá po autenticite zážitku z prijímania darov, ich prežívania, aby tak každý človek povolany

byť účastný na nich pochopil, akú majú hodnotu a nepovažoval ju za samozrejmosť. Hovorí o potrebe prejavovať rovnakú úctu a vďaku za chlieb v čase hojnosti, ale i nedostatku úrody. Symbolika klasu ilustruje vzťah človeka k Bohu – „*klasy vedia rozprávať*“ a dokladajú naplnenie Božích milosti. Tento príklad ponúka P. Tomašovič ako „*zbraň*“ voči nevercom, ktorej najsilnejším argumentom sú plné a zdravé klasy. Tajomstvo chleba je v tom, že je obživou pre telo i dušu. Oba články majú výrazne výchovno-etické (didaktické) ladenie; poučujú, usmerňujú, ale predovšetkým obrazom nábožnosti ponúkajú cestu.

Serafínsky svet obsahuje mnohé pátrove články, kde sa zamýšľa pri slávení rôznych výročí a udalostí nad ich kultúrno-duchovným a náboženským odkazom pre slovenskú spoločnosť a dejiny. V príspevku *Svätí bratia* (1941) prejavuje vďačnosť, úctu a rešpekt slovenským vierozvestcom, ktorí úspešne realizovali na území Veľkej Moravy svoju evanjelizačnú a kultúrnu misiu. Zhodnocuje význam cyrilometodskej tradície v cirkevných i kultúrnych dejinách slovenského národa, pričom ich iniciatívu hodnotí ako „*prevrat*“ („*revolúciu*“ v národných dejinách) – treba ich odkaz prijať a osvojiť si ho, aby sa stal prirodzenou a stále aktuálnou súčasťou každodenného duchovného života človeka.

Pri príležitosti výročia kňazskej vysviacky P. Libora Mattošku napísal portrétovo-spomienkovú črtu s názvom *25 rokov v službe oltára* (1939) a na titulnú stranu čísla časopisu, ktoré bolo venované celé oslávencom, mu pripojil aj zdravicu s vinšom. V tejto súvislosti zdôrazňuje Tomašovič závažnosť a hodnotu úradu kňazstva v jeho rôznych podobách a poslaniach.

Výraznú etapu publikačnej činnosti pátra Dionýza predstavuje pravidelné prispievanie do časopisu hlohovskej farnosti s názvom *Farská rodina*, ktorý začal vychádzať na Veľkú noc 15. apríla 1990 a mal byť v nových, slobodných spoločensko-politických podmienkach priateľským „*sprievodcom a radcom skutočného kresťana*“. Časopis znovu umožnil P. Tomašovičovi verejne sa prihovoriť širokej kresťanskej obci prostredníctvom dnes už „*legendárnych*“ úvodníkov (duchovných slov). Vracia sa v nich k pôvodným témam ešte z pôsobenia v *Serafínskom svete*, prehľbuje a rozširuje ich, no pripája aj témy nové. Podľa sviatkov a udalostí liturgického kalendára sa spolu s veriacimi zamýšľa nad ich duchovným poslanstvom a nábožným prevedením ich zmyslu do praktického života. Veľmi obohacujúce sú záverečné poučenia v tóne rozjímavého stíšenia, no zároveň i činorodého zvnútorňovania a osvojenia si ich obsahu.

Tomašovičove literárne ambície istotne podnecoval svieži kontakt s výraznými básnickými osobnosťami františkánskej rehole. Bol generačným súputníkom členov katolíckej moderny a svedkom ich mocného, umelecko-duchovného vzopätia. Osobne poznal nielen ich oddaného nábožného ducha, ale aj ich poéziu. Sám sa uskomnil

s písaním gratulačných a rôznych príležitostných básní, veršovaných „pohľadníc“ a mnohých zdravíc. Napriek tomu, že prenechával zodpovednosť za vysokú estetickú kvalitu poézie povolanejším, sú niektoré jeho verše svedectvom jeho bezmedznej vďačnosti, lásky a nábožnosti:

Z môjho života...

*Jak rýchlo ten čas beží...!
/A mne na srdiečku niečo leží.../:*

*Srdce moje ťažký smútok ranil...
Pán položil na mňa svoju ruku...
Nieže by som sa pred ním bránil, –
viem, že dosiaľ vždy ma čestne chránil. – –*

*Osud ťažký zašlahol ma bičom svojím...
/Heu, me miserum! Extra legem zase – stojím!/
Proh dolor! – Tak si vzdychnem, čo si poviem...?
Ach, me miserum! – Quo me vertam...?
Cítim a skusujem: persecutionem – certam! /Sic!/ –*

– – –

*Extra legem: Consensus abolitus!
Fakľa ducha práce celkom zhasla... – Sfúkli mi ju neprajníci.
Nič dobrého nečakáme: Veď sú to sami protivníci! – –*

– – –

*Na duši však neklesám! – Dôveru a lásku k Pánu
v srdci ustavične – nosím. Len o jedno Boha veľmi
prosím: By mi svoju milosť dal...
Žehnajúcu ruku odmňa – neodňal!*

*Takto volám stále k Tebe, Pane: Konať všetko na slávu...
Utrpením chcem si získať blahé – nebe!
Aj keď doláhla na mňa ruka Pána...:
Pred Ním skláňam šiju, vôľu! – Jeho svätej vôli česť!
Nepoddám sa smútku, bólu – bo aj tento pokrm musím „jesť“.*

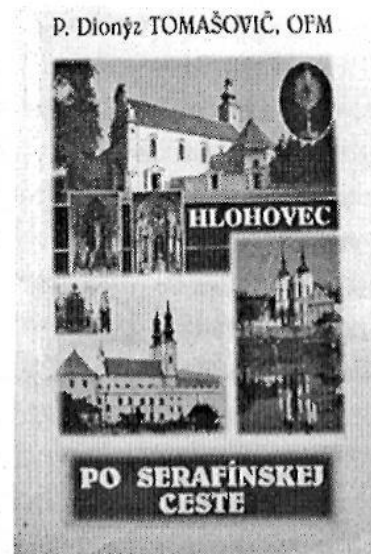
Stopy svojho kňazského, kultúrneho, nábožného i celkovo ľudského pôsobenia zanechal P. Dionýz Tomašovič všade tam, kde rozpoznal potrebu byť užitočný v mene

Božej prozreteľnosti. Svoje kňazstvo obetavo ponúkol pre potreby všetkých blížnych, ktorých miloval a predovšetkým pre väčšiu slávu Božiu. Najmä takýmito činmi prirodzenej dobroty a lásky zostáva jeho ľudský i nábožný príklad sprítomnený v spomienkach mnohých z nás.

V 1937 po primíciách s dekanom Pavlom Šiškom a rodákmi v Hlohovci

Obal knihy Po serafínskej ceste

Literatúra

Časopis Farská rodina, roky: 1990 – 1993, 1996 – 1999

Časopis Priateľ dieťok, roky: 1938 – 1949

Časopis Serafínsky svet, roky: 1938 – 1950

DRGOŇOVÁ, Jana: Páter Dionýz František Tomašovič, OFM. In: Život v Hlohovci, roč. 45, 2011, č. 4, s. 7.

GAJDOŠ, Jozef Vsevlad: Františkáni v slovenskej literatúre. Cleveland, Ohio: Prvá katolícka slovenská jednota 1979.

HANUS, Ladislav: O kultúre a kultúrnosti. Bratislava: Lúč 2003.

JURČOVIČ, Fidéľ: Františkáni na Slovensku. Minulosť a prítomnosť do konca

20. storočia. Trnava: Provinciját Rehole menších bratov františkánov 2003.

Kolektív autorov: Františkánsky kláštor v Hlohovci. Bratislava 1993.

Kolektív autorov: Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. Bratislava: Lúč 2000.

KÚTNIK ŠMALOV, Jozef: Umenie katolícke. In: Literárna kritika ako poznávanie a hodnotenie. Bratislava: LÚČ 2004, s. 54 – 55.

LEPÁČEK, Celestín Alojz: Františkánsky prínos do slovenskej kultúry. Bratislava: Lúč 2005.

TOMAŠOVIČ, Dionýz: Exerciície 1956 – (rukopis).

TOMAŠOVIČ, Dionýz: Po serafínskej ceste. Bratislava : Provinciját menších bratov františkánov, vydavateľstvo SERAFÍN 1997.

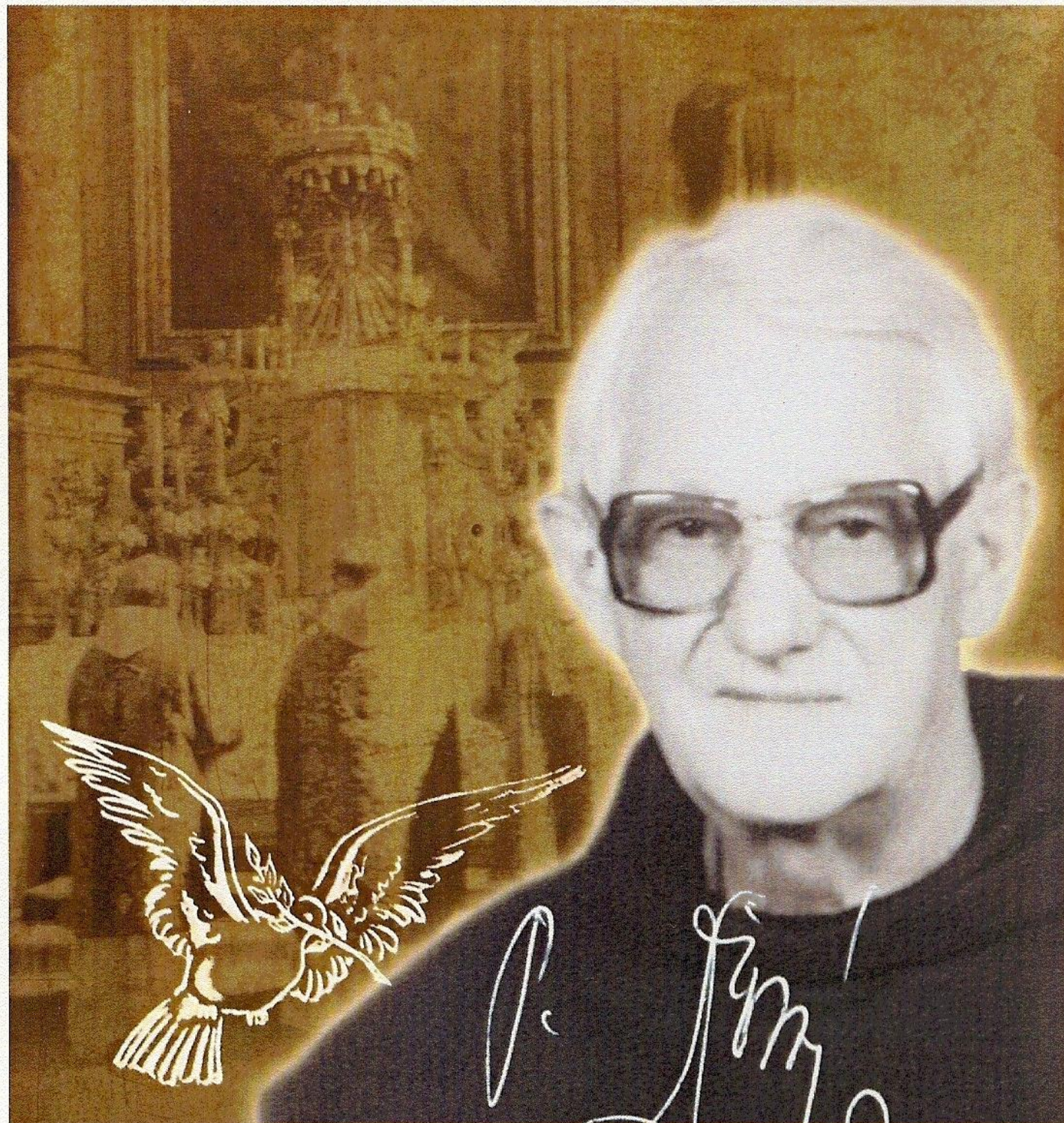

50 rokov kňazstva. Naľavo od pátra Dionýza vtedajší kaplán, dnešný bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský, napravo vtedajší asesor a neskorší dekan Hlohovskej farnosti Mons. Ján Repiský

Jubilant P. Dionýz v kruhu rodiny

Vydalo Občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC
(Hlohovec 2011)